

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیہ ۶۵ (۶۵) ، الف
آیلقی (۳۵) غروشدور .
ممالک اجنبیہ ۱۷ (۱۷) ، الف
آیلقی (۹) فرانقندر .

اوارہ خانہ

باب عالی چادہ سندھ دائرہ مخصوصہ

اظہارات

آبونہ بدلی پشمندر .

§

مسئلہ موافق آثار مع المذنبون فیہ قبول
اولنور . درج ایملہین یازیلر اعادہ
اولونماز .

الکتاب

سیرۃ (۱) ۳۰ ۳۳ ۱

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، ہفتہ لقی مجموعہ اسلامیہ در .

واللہ ینصرون الی صراط مستقیم

صاحب رمدیر مسئول: ح . اشرف اربیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۴۰۸

۱۵ شعبان ۱۳۳۲

پنجشنبہ

۲۶ خزیران ۱۳۳۰

جلد ۱۲

فَقْرٌ وَفَتْوَى

جوازك احكام شریعتدن اولوب اولدیغی

-۲-

محرر مشارالیه [۰] دیورکه : « ساحة محدوده به منحصراً اولان شریعتی کافه افعال و حرکاته تشمیل ایتدیکندن بالطبع شریعت بوتون احکامنی تفصیلاتیه احاطه ایده. یورده برچوق شیلرک جوازی حقنده صراحت بوله ما یور . »
محرر محترم شریعتی بعض معتزله نیک قبولی کبی کندنده طلب و تکلیف بولونان حکمه تخصیص ، وجوب و حرمت ایله تقیید ایتدکن صوکره جوازه حکم شرعی دییهن کافه علما حقنده بویله جه مطالعه بیان ایدیور . بوراده اوچ نقطه بی ایضاح ایده جکز :

۱ - شریعت کافه افعال و حرکاته شامل دکلی در ؟

۲ - شریعت بوتون احکامنی تفصیلاتیه احاطه ایده میورمی ؟

۳ - برشی حقنده صراحت بولونماق جوازه می منحصر در ؟

اولا : - بکن هفته کی شرحده بیان ایتدیکم وجهله شریعت جلیله من علم الحلال و الحرام اولغله کافه افعال و حرکاته شامل اولور . چونکه هر فعل و حرکت یا حلال در ، یا حرام در . بوصولت تقسیم نفی و اثبات آرسنده مردود بر تقسیم عقلی اولدیغندن بالطبع اوچنجی بر قسم تصور اولونه ماز [۱]

محرر محترمک بیان ایتدیکی صورت تقسیمده وجوب ، حرمتک ضدی در : وجوب ایله حرمت آرسنده تضاد نسبی وارددر . علم منطوقده بیان اولوندینی وجهله ایکی ضدک اجتماعی جائز دکل ایسه ده ، ارتفاعی جائزدر . ضدین آرسنده بر حد ناک وارددر .

فی الواقع بر فعل هم واجب ، هم حرام اولماز ، عینی فعلده وجوب ایله حرمتک اجتماعی جائز اولماز ایسه ده ؛ بر فعل هم واجب ، هم حرام اولمایه بیلیر ، مثلاً مباح (جائز) اولور . عاجز لرینک بیان ایتدیکی صورت تقسیمده حل ، حرمتک ضدی دکل تقیضی در : حل ایله حرمت آرسنده تناقض نسبی وارددر .

علم منطوقده بیان اولوندینی وجهله ایکی تقیضک نه اجتماعی ، نه ارتفاعی جائز دکلدر ، تقیضین آرسنده بر حد ناک یوقدر . [۲] فی الواقع بر فعل هم حلال ، هم حرام اولوندینی کبی ؛ حلال و یا حرام اولمامسی ده ممکن دکلدر .

آرتیق علم الحلال و الحرام اولان شریعت جلیله من هر فعله شامل

[۰] مصوری زاده سمید بک افندی

(۱) محرر محترمک قبول ایتدیکی صورت تقسیم ایله بیان اولونمشدر .

[۲] اکثر ناس تقیض ایله ضدی فرق ایتدیورلر . فرانسجه ده تقیضک مقابلی contradictoire ، ضدک مقابلی de contraire در . ارتفاع تقیضین جائز دکل ایسه ده ، ارتفاع ضدین جائزدر . نه اجتماع تقیضین ، نه اجتماع ضدین جائز دکلدر . مثلاً : بیاض ، سیاهک ضدی در ، تقیضی دکلدر . چونکه بر جسم جسم هم بیاض ، هم سیاه اولمایه بیلیر . فقط حرکت ، سکونک تقیضی در . زیرا بر جسمک هم متحرک ، هم ساکن اولمامسی ممکن دکلدر .

اولور . تقسیمده حرمتک تقیضی اولان حلی اعتبار ایتیبوب ضدی اولان وجوبی اعتبار ایتیمک ، شریعتی بویکیسنه حصر ایدرک حد ناک اولان اباحه (جواز) بی خارج عد ایتیمک امر اعتباری در ، امر اصطلاحی در . چونکه حرمتک ضدی اولان وجوبی نظر اعتباره آلمایوب تقیضی اولان حلی اعتبار ایتیمک هم ممکن ، هم واقع در .

ثانیاً : - شبهه یوقکه شریعت جلیله من حادثاتک بوتون احکامنی تفصیلاتیه احاطه ایده من . سبیل الرشادک ۲۹۰ نجی نسخه سننده بر تفصیل بیان اولوندینی وجهله بعض ائمه یه کوره نصوص جلیله کله جامعہ یعنی قضایای کلیه و قواعد عمومیه اتیان ایتیمک صورتیه حادثاتک احکامنی احاطه ایدیور . [۱]

ثالثاً : - برچوق شیلرک جوازی حقنده صراحت بولونه مدینی کبی وجوب و حرمتی حقنده ده صراحت بولونما یور . نته کیم ده میری ده میری ایله بیعهده ائمه حنفیه یه ، یومورطه بی یومورطه ایله بیعهده ائمه شافعیه یه ، داری بی داری ایله بیعهده ائمه مالکیه یه ، هر انتقاع اولونان شیده ابن ماجشونه ، لباسی لباس ایله بیعهده ابن سیرینه ، زکات واجب اولان شیده ربیعیه کوره ربالفصل جاریدر . بولورده ربالفصلک حرمتی صراحتاً بیان اولونما مشدر . [۲]

کذا زنادن پاک اولان قادیلری فاحشه زنا ایله شتم ایدوب درت شاهد کتیره مهینلر حقنده حکم شرعی (یعنی جلدده اورمقله امر ، شهادتی قبولدن نهی ، فسق ایله حکم) صراحتاً بیان اولونمش [۳] اولدینی حالده زنادن پاک اولان ارککلری فاحشه زنا ایله شتم ایدوب درت شاهد کتیره . مهینلر حقنده کی حکم شرعی صراحتاً بیان اولونما مشدر . بو حکمده بطریق القیاس استخراج اولونما مشدر . بوراده هم امر شرعی ، هم نهی شرعی صراحتاً بیان اولونما مشدر . بناء علیه شریعت ، یعنی علم الحلال و الحرام هر فعل و حرکتیه شاملده ؛ بوتون حادثاتک علی التفصیل و التعمین احکامنی محیط دکلدر . جواز تصریح اولونمدینی کبی ، امر و نهی (وجوب و حرمت) ده تصریح اولونمایه بیلیر .

مشارالیه دیورکه :

« بوبله صراحت بولونمدینی ایچون شریعت نظرنده جوازی تحقیق و تبیین ایتمهش دیه فعل و اجراسنده ممانعت اولونیور ، منفعتلر فوت اولوب کیدیور ، مضرتلر تولد ایدوب دوریور . »

برشی حقنده صراحت بولونمدینی زمان شریعت نظرنده جوازی تحقیق و تبیین ایتمه مشدر ، دییه فعل و اجراسنه ممانعت ایدن اهل فقه بیلمیورم . محرر محترم بونکه « ان الذی لا یعرف الفقه فقد الف فیه ، منطوقنجه فقه بیلیرم دعواسنده بولونان جهله بی می قصد ایدیور ؟

[۱] بعض اهل علم : « اصول احکامه دائر بشیوز ، تفصیل احکامه دائر درت بیک قدر احادیث تخریج اولونما مشدر . » دیورلر . آیات احکامده بعضونجه بشیوز قدردر .

[۲] قریباً بوبابده ان شاء الله آبروجه بر مقاله یازیلده جقدر .

(۳) قال الله تعالی : فاجلدوهم ثمانین جلده ولا تقبلوا لهم شهادة ابداً واولئک هم الفاسقون . - الآیة .

امین که «واعرض عن الجاهلین» منطوق منیفنجه جهله بی قصداً تمهیه جکر در .
سیاق و سباق عبارده دن ، جوازه حکم شرعی دینه عامه علمایی
یعنی بعضی معتزله دن ماعدا اولان کافه تمهیه قصداً بتدکری کلاشیلور . حالبوکه
علمای مشارالیه صراحةً بیان اولونمایان ، - تعبیر مخصوصی وجهله -
منصوص اولمایان ، منطوق به اولمایان برشی حقهنده جوازی تحقق
ایتمه مش دیه مانعده بولونمازلر .

معلوم فاضلان لری در که صراحةً بیان اولونمایان حادثات و افعال
حقنهده جوازه حکم شرعی دینه فقها آره سنده ایکی رأی جاریدر .
رأی اول - منکرین قیاسک رأی در .

منکرین قیاس سبیل الرشادک ۲۹۶ نجی نسخه سنده بر تفصیل بیان
اولوندیغی . اوزره بر حادنه نک حکمنی نصد بوله مازلر ایسه . یعنی محرر
محترمک تعبیری وجهله بر حادنه حقهنده صراحت بولونه ماز ایسه استصحاب
ایله ، اباحه عامه ایله افتنا ایدرلر . بویله صراحةً بیان اولونه میان افعال
و حرکاتک هپسنه جائز ، مباح ، معفو عنه دیرلر .

کورولور که منکرین قیاس جوازه حکم شرعی دیدکاری حالده
صراحت بولونمایانلر حقهنده اصلا فعل و اجراسنه ممانعت ایتمورلر .
اصلا منفعتلر فوت اولمور ، مضرتلر تولد ایتمور .

جوازه حکم شرعی دیمکدن طولانی محرر محترمک تعداد ایتدیگی
محدورلرک هیچ بری حاصل اولمور . مسکوت عنه اولان ، غیر منصوص
اولان (صراحةً بیان اولونمایان) افعال و حرکات ، حادثات اباحه عامه
ایله ، محرر محترمک تعبیرلری وجهله جواز عمومی ایله ، تعبیر آخر ایله
استصحاب و برائت اصلیه دینیلن دلیل شرعی ایله تجویز ایدیلور .

اوله ظن ایدیورم که بر خصوصه ایچارنده بک چوق اهل سنت
بولونان [۱] منکرین قیاسه افترا ایدلش اولمور .

جوازه حکم شرعی دیمکه برابر اباحه عامه بی قبول ایدن فقهدان
هانکیلری صراحت بولوندیغی ایچون بر فعلک اجراسنه ممانعت کوستریورسه
بویله بر ادعا عقلاً بیلنه میوب نقلاً بیلنه جکندن هانکی کتابده کورلش
ایسه محرر محترمک بیان بویورسنی رجا ایدرم .

رأی ثانی - مثبتین قیاسک رأییدر . مثبتین قیاس امثالی ایله ، اشباهی
اشباه ایله مقایسه ایدرلر ، تنظیر طریقی ایله استنباط احکام ایلرلر .

ابوالحسن الاشعری و اتباعندن ماعداسنک [۲] رأیجه احکام شرعیه
مصالح افته راجع بر طاقم اوصاف ایله معلل ایدی . علت مناط حکم
اعتبار اولمش ایدی . یعنی علت اولیه برشیدر که شرع شریف حکمی اکا
باغلامش ، علتی حکمه علامت نصب ایشدر . احکام وجوداً و عدماً علل
ایله برابر دوران ایدر . بویابده اوج احتمال واردر : [۳]

۱ - بر حکمک علتی منصوص (صراحةً بیان اولمش) ایسه

(۱) قهای داوودیه کبی .

(۲) بوراسی سبیل الرشادک ۲۹۰ عددنه تفصیل اولونمش ایدی .

(۳) چونکه ابوالحسن الاشعری و اتباعی قیاسی قبول ایتمکه برابر حکمت

و تعلیلی (حکم شرعی بی نسبت ایتمی) انکار ایدرلر .

فقیه آنجق اوعلتک تحقق ایده جکی محلی آزار ، مناط حکمی تحقیق ایچون
بذل مجهود ایدر . « المستصفی » ده بیان اولوندیغی اوزره مناط حکمی
تحقیق هر شریعتیه بالضروره لازمدر . زیرا هر شخصه لازم اولان احکامی
تنصیب (صراحةً بیان) ایتک محالدر .

۲ - بر حکمک علتی صراحةً بیان ایدلدیگی حالده علت اولمه
اصلا مدخلی اولمایان بر طاقم اوصاف مقارن اولمش ایسه فقیه آنجق
حکمی توسیع ایتک ایچون علت اولمه مدخلی اولمایان اوصافی آتار ،
مناط حکمی تنقیح ایچون بذل مجهود ایدر . قیاس مع الفارق اولماق
ایچون فارقی نفی و النفا ایدر .

بویکی قسمده علت صراحت بیان اولونماغه آریجه بر علت بیانه
قالقیشمق شارعک صراحةً بیان ایتدیگی علتی بکنمیوبده شارعیه
معارضه ایتک ، مزاحم اولمق دیمکدر . بویله دین بر کیمسه نک شریعت
ایله علاقه سی قالماش اولور .

۳ - شارع بر محلهده حکمی بیان ایتدیگی حالده علتی بیان ایتمورسه
فقیه اول امرده علتی بولور ، مناط حکمی تخریج ایچون بذل مجهود
ایدر . علت اجتهاد ایله استنباط اولونماغه آرتیق مسکوت عنه اولان ،
غیر منصوص اولان (صراحةً بیان اولونمایان) ، منطوق به اولانه ،
منصوص اولانه (صراحةً بیان اولونه) الحاق اولنور . چونکه
امتک فقهاً و علماً اک عمیقی ، تکلفاً اک قلیلی ، قصداً اک صحیحی ، ذهاً
اک صافی اولان ؛ تنزیلی مشاهده ایدن ؛ تأویلی بیلن ؛ مقاصد رسول اللهی
آکلایان ؛ رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمن حضرتلرندن انتقال
ایدوب شهادت ایتدکاری خصوصه نجوم هدی اولان ؛ احکام شرعیه بی
بالذات مشکاة نبوتدن اخذ ایدن اصحاب کزین « نظیر حقتک حق
اولدیغنه ، نظیر باطلک باطل اولدیغنه » قرار ویرمشر ایدی .

آرتیق مسکوت عنه منطوق بیک ، صراحةً بیان اولونه میان
صراحةً بیان اولونانک حکمنی آلیور . مسکوت عنه منطوقی به الحاق
اولونه ماز ایسه اباحه ایله حکم اولنور . صراحةً بیان اولونه میان برشی حقهنده
اباحه (جواز) ایله حکم اولوندیغی کبی وجوب و حرمت ایله ده حکم
اولونیور .

رأی اوله کوره مسکوت عنه (صراحةً بیان اولونمایان) دائماً
. مباح (جائز) ، رأی ثانی به کوره مسکوت عنه بعضاً مباح ، بعضاً
واجب ، بعضاً حرام اولمور . رأی اوله کوره صراحت بولوندیغی
ایچون هیچ بر فعلک اجراسنه ممانعت کوستریلدیگی کبی ، رأی ثانی به
کوره صراحت بولوندیغی ایچون هر فعلک اجراسنه ممانعت کوستریلور ،
بالاجتهاد جواب ویریلور .

معتبرات اصولیهده مصرح اولدیغی وجهله بر حادنه نک فوتندن
قورقولور ایسه علی الفور اجتهاد واجب اولور . حادنه حدوث ایدرده
فوتندن قورقولما یوب حادنه حقهنده باشقه بر فقیهه صوروله بیلیر ایسه
اجتهاد فرض کفایه اولور .

نافعه قارشو رد وانکار ایله مقابله ایتمزلر. ابن خلدونک دیدیکی کبی فقه مدینت اولان فقه عراقی، استحسانی قبول ایدن فقه حنفی، استصلاحی قبول ایدن فقه مالکی وحنبلی، استصحابی قبول ایدن فقه شافعی، اباحه عامه بی قبول ایدن فقه داوودی و امامی و اباضی هر تجدد قارشو اول امرده رد وانکار ایله می مقابله ایدر؟

اباحه عامه بی قبول ایدن فقهای داوودیه و امامیه و اباضیه تجدد (نصک سکوت ایتمدیکی حادثه) قارشو همان اباحه عامه ایله افتا ایدرلر. فقهای سائره تجددی اصول شریعتدن براصله ارجاع ایدرک اگر بر مصلحت و منفعت خالصه وار ایسه و یا بر مصلحت راجحه بولنور ایسه جواز ایله حکم ایدرلر. جلب مصلحت و یا دفع مفسدت متساوی اولور ایسه یا بااختیار و یا قرعه ایله بری ترجیح اولنور و یا خود طوغرودن طوغرویه دفع مفسدت جلب مصلحته ترجیح اولنور. بویله اولدینی صورتده بالطبع رد اولنور.

منافعه اصل اولان اباحه، مضرانده اصل اولان حرمت اولمقله تجدد نافع ایسه هر حالده مباح (جائز)، مضر ایسه هر حالده حرام اولور. «تجدد مضر اولمقله برابر جائز اولسون» دینه بر غافل، بر حکیم تصور اولنور می؟

جواز حکم شرعی در، دینه فقیهده: مضر اولان تجدد ممنوع نافع اولان تجدد جائز اولور، دیور. بوکا ناصیل اعتراض اولونه بیلیر؟ یوقاریده سویلدی کمز وجهله شریعت جلیله من منفعت و مصلحتی متضمن اولان تجددی حرمتله قارشیلار، مضر و مفسدت مشتمل اولان تجددی کمال شدتله رد وانکار ایدر.

تجدد لفظی، لفظ مشکک *equivoque* اولمقله، مغالطه به بر یول آچه بیلیر. شویله که:

فلسفه جدیدده بیان اولوندینی وجهله [۱] لفظ مشکک ایله مغالطه بایلیر. لفظ لایقی ایله تعریف اولونماز. معناری قاریشیدیر بیلیر. نته کیم «انقلاب» لفظی تشکیلات اجتماعیه به بر تبدیل شدید معناسنده. بوتبدل یا ده ائی، و یا فنا بر حاله منجر اوله بیلیر. انقلاب حد ذاتنده نه ائی، نه فنادر. بلکه منجر اولدینی احواله کوره ائی و یاقنادر. انقلابه علی الاطلاق ائی دیمک مغالطه در.

بزده تجدد حقنده مابه الاشتراک *ressemblance* سببیه شویله دیرز: تجدد یا ائی، یا فنا بر حاله منجر اولور. تجدد حد ذاتنده نه ائی، نه فنادر. بلکه منجر اولدینی احواله کوره ائی و فنا اوله بیلیر. تجدد علی الاطلاق ائی در دیمک مغالطه در. ائی اولان و قبول اولونه حق اولان تجدد شبه یوق که نافع اولان تجدد در. فنا اولان و رد وانکار ایدیله حک اولان تجدد شبه یوق که مضر اولان تجدد در. عقلاً و فلسفه بویله اولدینی کبی شرعاً و حکمه ده بویله در. ناصیل که فلسفه تجدد حقنده اول امرده مؤدی ایله نظر ایدیر، مؤدی ایله ائی ایسه تجدد ائی، مؤدی ایله فنا ایسه تجدد فنا دیور ایسه، شرعده تجدد حقنده

منهاج الفصول ایله ارشاد الفحولده تصریح اولوندینی وجهله شرعک ورودندن سوکرا منافعه اصل اولان اباحه (جواز)، مضرانده اصل اولان حرمت در. حکمت و تعلیلی قبول ایدن مثبتین قیاس: «قیاسده علت: شریع حکمه باعث اولان حکمتدر. بو حکمت جلی و یا تکمیلی مطلوب اولان مصلحت، دفعی و یا تقلیلی مطلوب اولان مفسدتدر.» دیورلر.

آرتیق جوازه حکم شرعی دینه مثبتین قیاسدن بر جاعت منافعه اصل اولان اباحه (جواز)، مضرانده اصل اولان حرمت دینه باغیر دقلری حالده ناصیل اولورده منفعتلر فوت اولور؟ مضرتلر تولد ایدر؟ فقهای دین «لاضرر ولاضرار = ضرر و مقابله بالضرر یوقدر.» دیدکلی حالده ناصیل اولورده مضرات تولد ایدر، منافع فوت اولور؟ چونکه منافعت فوتی ده بر ضرر در. مصلحت و منفعتک جلی و یا تکمیلی، مفسدت و مضر تک دفعی و یا تقلیلی حکم شرعی به علت قیلندینی حالده ناصیل اولورده منافع و مصالح افاته اولنور، مضرات و مفسدت تولد ایدر؟

فقهای دین: «شریعت: عدلدر، رحمتدر، مصلحتدر، حکمتدر. عدلدن جوهره، رحمتدن نعمته، مصلحتدن مفسدته، حکمتدن عبته منجر اولان هر مسئله تأویل ایله شریعتده ادخال اولونسه بیله ینه شریعتدن دکدر.» دیدکلی حالده ناصیل اولورده منافع افاته اولنور، مضرات تولد ایدر؟

فقهای دین: «هر خیر شریعتدن مستفاددر، شریعت ایله حاصلدر؛ هر قض شرعی اضاعه ایله حاصلدر.» دیدکلی حالده ناصیل اولورده منافع افاته اولنور، مضرات تولد ایدر؟

خلاصه جوازه حکم شرعی دیمکه اصلاً منافع و مصالح افاته اولونما یور، مضرات و مفسدت تولد ایتمور. صراحت بولونمایان هر شی حقنده ممانت اولونما یور. یالکیز تصریح اولونمایانلر رأی اول موجبنجه بتمامه جائز اولور. رأی ثانی به کوره بعضیسی جائز، بعضیسی واجب، بعضیسی حرام اولور. فعل و اجراسنده ممانت اولونان انجق حرام اولان قسمی در. یوقسه کافهسی دکدر. حرام اولان قسمی ده مضر و مفسدت مشتمل اولان فعلدر. محرر محترمک بوراده مخاطبی «جواز حکم شرعی در» دینه فقها اوله ماز. بلکه هنوز طهارتی بیلندیکی حالده فقهدن دم اوران جاهلین اوله بیلیر. آرتیق بویله جه اولو اورته بیان ایتمک تعدی و یا تفسیر اولمقله محرر محترمک یا دعوائی مجردی اثبات ایتمی و یا ذهابی تصحیح ایلمسی لازم کلیر. (الاحق احق ان یتبع.)

مشارالیه دیورکه:

«هر تجدد قارشو اول امرده شریعت رد وانکار ایله مقابله ایدیر. چونکه جوازی بالطبع تصریح اولونما من بولونور.»

شریعت جلیله من هر تجدد نافی حرمتله قارشیلار. (سننهم آیاتنا) (و یخلق مالا تعلمون) نظم جلیلیرینی تأمل ایدن علمای شرع تجدد

اول امرده مؤدی الیه باقیور. اگر تجدد مضرت و مفسدتی مشتمل ایسه تجدد حرام، منفعت و مصلحتی مشتمل ایسه تجددده جائز، دیور. بناء علیه علی الاطلاق هر تجددده قارشی شریعت ردوانکار ایله مقابله ایدیور، دیمک... طاریلما یکنز - مغالطه در. کچنلرده متفکر لر مزدن برذات عالی ده « نص » ده دوچار غلط اولمش ایدی.

السنة عامه ده دوران ایدن سوزلری فلسفه یه عرض ایدکز، کورور سکرکه پک چوعی فلسفه طرفندن مردود اولور. عقل و فلسفه ایله شرع و حکمتک توافق ایتدیکی بر اصلده شبه یوق که مناقشه اولنه ماز. تجدد حقنده فلسفه نه دیور ایسه حکمت شرعی ده اونی دیور. عقل ناصل حکم ایدیورسه شرع ده اوله حکم ایدیور. آرتق بوراده نزاع مکابره اولور.

مشار الیه دیورکه :

« باواش یاواش حکم و تأثیری آزاییورده بر عجز و ضعف ایچنده رجعت ایدیور. » اوت شریعت غرای احمدیه من علم فقه بیلمه ین، مقاصد شریعتی اکلامیان کیمسه لر النده عجز و ضعف ایچنده رجعت ایدر، یوقسه « جواز حکم شرعی در » دیین فقهای دین النده شریعت جلیله من تام بر قوت ایله استقامته دوام ایدر. هر مضرتی بیقرار، هر منفعتی قوجاقلار.

شریعت جلیله من نفسی حفظ ایچون، نسلی حفظ ایچون، عقلی حفظ ایچون، دینی حفظ ایچون، مالی حفظ ایچون کرب واقع اولسون، کرب متوقع (مأمول) اولسون بوتون اختلالی دفع ایدر، مصلح دین و دنیا تک مرجعی اولان اصول خمسة مذکوره یی حفظ ایدر. اصول خمسة یی حفظ ایتمی متضمن اولان هر شی مصلحتدر. اصول خمسة یی قوت ایدن هر شی مفسددر، آنی دفع مصلحتدر. اصول خمسة منقطع اولور ایسه دار تکلیف مرتفع اولور. دار تکلیف مرتفع اولور ایسه آخرت ده قائم اولماز. مال منعدم اولور ایسه بر عین قالمماز. نسل منعدم اولور ایسه عادت الهیه اوزره بقا قالمماز. عقل منعدم اولور ایسه تدین قالمماز. دین منعدم اولور ایسه سعادت آخرت حاصل اولماز. حیات منعدم اولور ایسه هیچ برشی یا بیله ماز.

شریعت جلیله من احکام شرعه ضروریات خمسة یی حفظه رعایت ایتشددر. شریعت جلیله من فساد ام درجه نه وارمه بیله مکلفین حرج و مشقته دوچار اولماق ایچون غالب اوقانده مکلفینه لاحق اوله جق اولان حرج و مشقتی رفع و توسعه ایدر.

شریعت جلیله من مروئی التزام ایدر، مکارم اخلاقی محافظه ایدر. کرب ضروری (ضرورتک اقتضا ایتدیکی)، کرب حاجی (حاجتک اقتضا ایتدیکی) اولان مقاصدی اعمال مکلفینک احسن و عادل مناهج اوزره جریان ایتسی ایچون، مکلفینک استراحت وجدان و اطمنشان انفسدن عبارت اولان سعادت ایله متنفع اولملری ایچون بر طاقم مکملاتی اضافه ایتشددر.

محرر محترم یینه بوراده جهله علم شریعتیه خطاب ایتمش اولیور. یوقسه

مقاصد شریعتی بیلوبده جواز حکم شرعی دیین فقهای دینه خطاب ایتدیور. خطاب ده ایده من. چونکه کورتر دیکی محذوراتک هیچ بری یوقدر و اوله ماز.

مشار الیه دیورکه :

« جواز محتاج استفتا و افتا اولیور. حقنده نقول صریحه به مستند فتوالر صدور ایدیور. »

فرض ایده کم که اباحه (جواز) حکم شرعی اولماسون، ینه محتاج استفتا و افتادر، چونکه مباحده (جائزه) قید حیثیت معتبردر. مباح (جائز) مباح اولمق اعتباریله وجود و ترکی مساویدر.

مباح مؤدی الیه اعتباریله بعضاً حرام، بعضاً واجب اولور. [۱] بناء علیه هیچ بر فعل علی الاطلاق جائز اوله ماز. هر جواز قید حیثیت ایله مقدردر. و محرر محترمک قبول ایتدیکی بر حکم شرعی به (وجوب و حرمت) مؤدی اوله بیلیر. تصریح اولونمایان برشی جائز اولور ایسه ینه وجوب و حرمت مؤدی اولوب اولمایه جنفی استفسار اولنور.

دیمک اولیور که جواز حکم شرعی اولماسه بیله مؤدی الیه اعتباریله هر حالده محتاج استفتادر. بویله جه هر جائز حقنده حرمت مؤدی اولان حدودی بیلمک، تعبیر آخر ایله محرر محترمک قبول ایتدیکی حکم شرعی تک حدودی بیلمک ایچون مطلقاً استفتا ایتک لازم اوله جق، جوازک حدودی بالافتا تعیین اولونه جقدر. اگر جائز انده قید حیثیت معتبر اولمامش اولسه یدی، مؤدالیله نظر اولونمامش اولسه یدی حکم شرعی اولمایان جواز افتا و استفتایه محتاج اولمایه جقدی. مادام که جوازده مؤدایه نظر اولونیور، قید حیثیت معتبر اولیور، آرتیق حدودی تعیین ایتک، حدود الهیه یی تجاوز ایتمه مک ایچون جائزات حکم شرعی اولماسه بیله ینه استفتا و افتادن قور توله ماز.

مشار الیه دیورکه :

« صراحت بولونه ماز ایسه حکم شرعی عد ایتدکری جواز بیله یورده شریعت غیر قابل تطبیق بر حاله کلپور. »

آنفا بیسان اولوندینی وجهله صراحت بولونه میان یرده رأی اوله کوره جواز ایله حکم اولنور، رأی ثانی یه کوره بالاجتهاد یا جواز ایله یا وجوب ایله و یا حرمت ایله حکم اولنور.

شریعت هر ایکی رأیه کوره بر حادثه یی حل و فصل ایدیور، اصلا عاجز قالمایور. شریعت هیچ بر منفعتی رد ایتمز، هیچ بر مضرتی قبول ایتمز. بوحالده ناصل اولورده « شریعت غیر قابل تطبیق بر حاله کلشدر. » دینبر؟ شریعت کیفه، هوایه، هوسه می تابع اولسون؟ مکلفینک سعادت عاقل و آجلده (دنیا و آخرتده) عبادک مصلحتی غایه محموده ایدین شریعت غرامن بوکون بنم کیفه، یارین سنک کیفه، او برکون دها باشقه سنک کیفه کوره می حرکت ایتسون؟ بوکون بکا خوش کلوب باشقه لرینه خوش کله بن شیئی می ترویج ایتسون؟ تشمی (نفسک میلی)

(۱) کچن هفته کی مقاله یه مراجعت اولنه.

هم باره ، هم ده شان قازاندقدن سوکرا اسلام یوردی اولان مدینه یه دوندیله .

عجیادشمن نهدن کله دی ؟ اولاقیسه جه سنی سویله بیم که : قورقوسندن سوکراده ناصل اولوبده کله دیکنی آکلاتیم :

ابوسفیان « کله جک سنه بدرده بولوشام » دییه میدان او قومشدی یا . بولوشمق زمانی باقلاشینجه کندیسنی بردوشونجه ، دها طوغروسی برقورقودر آلدی . هله مسلمانلرک یوله چیقمق اوزره حاضر لاتدیننی ایشیدینجه یوره کی اوینادی . (نعیم بن مسعود الاشجعی) اسمنده برنی چاغیروب :

— امان ، مدینه یه کیت . ابوسفیان ، غایت قوتلی برارودو ایله بدره کیده جک . سز ، صاقین چیقیم دیه ییکز ، بیتدیگکز کوندر ! کی سوزلرله محمدک اصحابی قورقوت که مدینه دن حرکت ایدمه سینلر . بونی یا بابیلیرسه ک سکا یکر می دانه ده وه ویریم . دیدی . پشین اوله رقدده ده وه لردن برنی گه تیردی ، نیمی بیدیروب مدینه یه طوغروسی یوله چیقاردی . خبرجی مدینه یه کلدی « مکلیلر ، غایت قالا بالق برحاله چیقیدیلر . قارش کیده جک اولورسه کز وای حالکزه ! » یولو آغیزلر قوللاندی . بونی دو یان منافقلر سه ویندیله « محمد بوسفور قورتولمایاجق ! » هذیاننی ایتدیله . مسلمانلردن بعضلری ده « چوقلغه داری صاچیلماز ! » کی دوشونجه لره دالدیلر .

فقط ابوبکر و عمر حضرتلری ، افندیمرک حضورینه کیتدیله :

— یارسول الله ! دشمن نه قدر چوق اولورسه اولسون الله ، پیغمبرینه یاردیم ایدر و دینی بوکسه لیر . بز ، ویردیگمز سوز اوزرینه بدره کیتیمک ایسته رز . کیتمه یوبده کندیمزه قورقاق دیدیرته مه یز . دیدیلر . بوسوز ، پیغمبر افندیمرک خوشنه کیتدی :

— الله حق ایچین کیسه کیتمه مش اولسه یدی بن ، یالکز باشمه کیده جکدم . بویوردی وهان سانجانی عمجه سی اوغلی علی حضرتلرینک اوموزینه و یروب یوله چیقدی .

ابوسفیان ایسه نیمی مدینه یه کونده ردکدن سوکرا مشرک لرک اشراقیله کوروشمش ،

— بزده طویلاتوب یوله چیقالم . اگر محمد ، حرکتیزی ایشیدیرده قیمیله نامازسه نه اعلی ، بز سوزیمیزی طوتدق ، اونلر طوتمادی ! دیرز . یوق چیقاجق اولورسه بوسنه قیطلق وار ، حیوانلریز بیه جک اوت بولامادی . دییه کری دونه رز . دیمش . ایکی کون قدر مکدن آچیلدقدن و مسلمان اوردوسنک حرکتی خبر آلدقدن سوکراده دیدیکنی یامش ، یعنی اوردوسیله دونوب مکده کیتمشدی .

شمدی شوقسه دن براز حصه چیقارالم :

احد محاربه سی کی مسلمانلرک بوزولماسیله یتمش بر جنکده ، غالب کن اوردونک قوماندانی ، قولتوقلرینی قابارته قابارته کله جک سنه بنه بولوشوب چارپیشالم دییه آتوب طوتویور .

احکام شریعتده مرجع می اولسون ؟ بوکا شریعت دینیز . بلکه قانون کیفی دینیرکه شریعت جلیله من آدن میرا ومنزه در .

شیخ الاسلام اسبق موسی کاظم افندی حضرتلرینک اعیان کره یسنده بک طوغروی اوله رق سویلدیکی وجهله : شریعت مطاع در ، مطیع دکدر . شریعت جلیله من ایله قابل تطبیق اولمیان بر مصلحت اولدینی کی ، قابل تطبیق اوله جق بر مفسدتده یوقدر و اوله ماز . شریعت جلیله منک سعادت و مصلحت عباددن باشقه برغایه سی یوقدر و اوله ماز .

« شریعت غیر قابل تطبیق برحاله کلپور . » سوزی تأمل نتیجه سی اوله رق سویلنمش برسوز دکدر . محرم محترم حکمده استعجال ایدیور . فلسفه جدیدده بیان اولوندینی اوزره حکمده استعجال قیاس فاسده منجر اولور . حکمده استعجال بویورلما یوبده بر چوق مأخذ لره مراجعت اولونسه برحاله حقیقته باقلاشیلمش اولور .

از میرلی

بو هفته ده بو قدرله اکتفا ایدیورم .

اسماعیل حق

اسلام عسکرینه

ایکنجی بدر وقعه سی

مسلمان عسکر !

اونو تامدک یا ؟ (بدر) ده نیلن موقعده بر محاربه وقوع بولدیننی آکلاتمشدم . او موقعده ایکنجی بروقه دها اولمشدرکه بوکا (بدر الاخرة) دیرلر ، (بدر الموعده) تعمیر ایدر لر . سینه کلنجه :

احد جنکنده مشرک قوماندانی اولان ابوسفیان ، محاربه یی قازاندینی ایچین مسلمانلره قارش قفا طومش ، « کله جک سنه بدرده بولوشالم ، اوراده تکرار قوزمزی بابلاشم » دیمشدی .

رسول الله صلی الله علیه وسلم افندیمرک امری اوزره رینه عمر بن الخطاب حضرتلری ده « ان شاء الله بولوشورز » جواخی ویرمشدی .

مهرتک دردنچی سنه سی شوالی ایچنده ، اونی سواری اولمق اوزره بیک بش بوز کیشیلک بر مسلمان اردوسی ، رسول الله حضرتلرینک قومانداسی آلتنده اولارق مدینه دن چیقدی و بدر موقعنه کیدوب دشمن درنکنک کله سنی بکله مه یه باشلادی . برهفته ، اون کون اوراده اوطوردینی حالده دشمن کلوب کوزو کمه دی .

بزم اما طولی ده اولدینی کی بدرده ده هر سنه بر پانایر قورولوردی ، هر طرفدن صاچیلر و آلیجیلر طویلاتوب بویوک بر آلیش ویریش اولوردی .

بوسنه ده عادت اوزره او پانایر قورولدی . مسلمان عسکرلری ، محاربه یه کلر کن یانلرینه مملکتلرینک محمولندن ده آلمشردی . دشمن کله نیجه او محموللری بازاره چیقاردیلر . محاربه یرینه تجارت ایدرک